

„Стармали“ излази 10. 20 и последњег дана у сваком месецу. Годишња цена 4 ф., годишња 2 ф., на 3 месеца 1 ф. За Србију, Црну Гору, и друге крајеве на целу годину 50 гр., на по год. 25 гр. на 3 месеца 13 гр. чар.

ИЗДАЊЕ ШТАМПАРИЈЕ А. ПАЈЕВИЋА.
У Новоме Саду 31. Децембра 1880.

ГОДИНА ТРЕЋА

Писма и све што се тиче уредништва, нека се пише на адресу Др. Илије Огњановића у Новом Саду. Претплату пак и огласе, ваља слати на штампарију А. Пајевића у Нови Сад. Цена је огласима 5 новч. од једне врсте.

Поздрављамо нову годину! 1881.

Сад пошто су у славу божића пострадали 40.000 невиних (прасећих) младенаца, пошто смо у току ових светаца довољно показали, да ма да су празници опет не волимо празне чаше, и пошто смо се у корист пострадалих Загребчана (на „Беседи“) људски изиграли — дође нам и нова година, која нам је донела нове „десетице“ (а однела старе стотинарке, које смо имали на морали потрошити.)

Као год што пролеће обично инаугурирају ласте, тако нову годину предсказују и започињу нови листови. Управо то би требало да чине нови календари, но ови изиђу још јунија месеца, тако да су о новој години већ застарели. По новим листовима судећи, настаће од нове године „Нови век“, где ће „Србадија“ стећи „Самоуправу“ и ступивши у „Побратимство“ ухватити се у „Српско коло“, а да и младеж пође истим добрим путем постараће се „Педагошки лист“, ако то тако буде, онда ће нам са „Истока“ сијнути „Српска зора“, а у гусле „Јаворове“ затрубиће се „Невен“ српске славе, те ће „Голуб“ узети у уста маслинову гранчицу мира, а „Хришћански весник“ ће донети леп глас, „Глас Црногорца“, који ће благовестити, да је развијена „Застава“ слободе и борбе против лажнога „Видела“, које није „ехт“ од онога божијег виде-ла узето, што га је бог при стварању света по васелени расуо. „Школски лист“ ће се постарати да деца буду зрелија и да мисле као и старији људи, дакле да буду прави „Стармали“, и онда ће напредак нашег народа сасвим други лист, и то „Српски лист“ окренути, и доћи ће гласник из

благословене земље, „Просветни гласник“, који ће трубити по свету српску слободу и просвету.

Дај боже да тако буде и онда честитамо свакоме брату Србину нову годину и желимо свакоме нову срећу, нове радости, и темељно здравље! А уједно желимо и добро памтење и сећање, да случајно не заборавимо год претплатити се на „Стармали.“

Аб.

Он цвета.

Знате-л чим нас новинари
Наслађују, браћо драга, —
Јављају нам како ј' ова
Зима мека, добра, блага.

Тако ј' мека, добра, блага,
Као да смо близу лета;
Са благости ове њене
Већ лесково дрво цвета.

Ала је то омиозно,
Да с' не нађе друго дрво,
Код толиких других дрва
Да лесково буде прво.

Где је строгост оно цвета,
Где је благост опет оно,
То се дрво свугде нађе,
Још га није ђаво одн'о.

Запамтите браћо мила
Ово наше ново лето,
Место стручка љубичице,
Лесковац нам први цвет'о.

Миткереш.

Шетња по Новом Саду.

LXII.

Даклем прођоше материце, оцеви и скупштински избори у Србији и при тим приликама су многи били везани и стегнути, а и новац је играо велику улогу на радост малолетне деце, а било је ту и свакојакних лутака и других играчака, чиме се у те дане деци очи завањавају. Исто тако и Туцин-дан прође, и православни Грци у Атини држе овај дан у побожности свјој целе године, и тога су уверења, да се не ваља тући (ни с Турцима), па тако нехтедоше ни онда да се туку, кад су се Срби и Руси гукли са Турцима, јер ко се туче, може лако добити чиреве и независност, а Грци као да то не вољу, те као рече: боље с миром, него с чиром. Прође и бадњи дан, кад се лупају ораси (а гдегде по бирцузи и главе), кад се ваљамо по слами (и у дугу) и кад се и саме Новосаткиње играју карте. За тим дође Божић, празник мира, кад се и са својим највећим непријатељима ваља измирити и изљубити, по речима светог еванђеља, и тако сад треба н. пр. чиновници да се измире са својим пером и да га једанпут узму у руку; ђаци ваља да пригрле књиге; архимандрити, који иначе целе године бегају из манастира, те путују по Италији и Швајцарској ваљало би бар први дан божића да остану у манастирском загрљају; акционари би требало да се сете бар на божићни дан дивиденде, те да ју приме и узму; „Видело“ би ваљало да се са „Истоком“ загрли, али да пази да га загрљајем не удави од тешке љубави; Загрепчани би ваљало да се измире са земљетресом, те да се већ једанпут смире, а земља да се више не комеша под њима; Сентомашке и митровачке госпође требало би да се измире са картама, те да их више не тресу и не мешају, него да их оставе на миру; претплатници српски требало би да се већ једанпут измире и (намире) са издавачима књига и новина; она млада господа и госпођице, које се играју на божић „залоге“ (фоте), треба да се на крају игре измире и изљубе; сви ми треба да се помиримо са печеним прасицима, те да их тако заволемо, да би их чисто од љубави појели; сви они, који се са банкама хиљадаркама, ретко или никако несастају и не виђају, ваљало би да се окану те мржње, него да их топло на срце прислоне; осим тога молимо и све оне, који су се на „Стармалога“ нашли увређени, да се измире — са народом и онима општинама и људима због којих их је „Стармали“ вређао и дирао, па ће им онда и „Стармали“ дати мира, рећи им „Рах vobiscum, т. ј. мир с вама и благоволење!

У то име желимо свима добро здравље, сретне празнике, бољу нову годину и доста новаца за претплату, порцију и друге луксузе!

Аб.

Слободна воља.

Прав или крив,
Догод је жив
Слободно шеће
Тамо, куд — неће.
Тек у крајње доба,
Тек на прагу гроба,
Кад је већем
Здраво сус'о,
Тад добива
Право пусто,
Право одозгора:
Ићи, куд — мора.

3.

Мисли на први поглед.

Ја седим за мојим писаћим столом; предамном стоји десетица, али не каква стара манастирска вина, (то стоји за другим столовима) већ сасвим нова још не изгужвана десетица.

Ја јој се радујем — и као новом доказу најслободније штампе у нашој монархији, — и као ново стеченом пријатељу, који ће од сад за мене плаћати и порез и прирез, и ферцерунг и штемпларину, и дугове и интересе на интересе, — то јест ако то све заслужим.

Нова десетица има четир ћошка, које гледе на четир разна правца, — ал ни један не показује као да ће дуго код мене остати.

Нова десетица има две стране. Ја сам човек непристран, мени је једна страна као и друга.

Кад нову десетицу узмеш у руку, тако ти је лако, да чисто не осећаш да имаш што у руци, — шта више још ти је много теже кад је немаш у руци.

Нове десетице још су невине, јер још се нису оточиле кроз левак диспозиционог фонда у буре „турски“ и „недељни“ потреба, — то ће тек за који дан да буде.

Нове десетице нису сумњиве, — јер једна страна њихова не сумња, да сваки човек зна немачки, а друга страна опет не сумња, да сваки човек мора знати мађарски.

Нове десетице праве много радости, — њима се радују и сами „фелшери“, јер им се чини, даће их лакше моћи нацртати, него оне старе, — а томе се опет радују штацанвалти и кезвадлови, адвокати и иђвиди, керкермајстори и прокулабе, и други људи који заслужују да им се о новој години каква радост учини. — Даклем радост на све стране.

На новим десетицама не видимо ни наш угарски грб, ни аустријскога орла, — то је сигурно само зато, да се тиме народима (или народностима) даде прилика дубље премишљати о дуализму и о темељу на коме та зграда почива.

На новим банкама нема (као на пример на цицу, паргару, сомоту и сукну) лица и наличја, него има (као н. пр. на богу Јанусу) два лица. И кад једно лице гледи н. пр. случајно баш у Босну, онда друго

лице баци взор свој сасвим на противну страну, тамо негде на Пруску или на Бисмаркију. Но то је само доказ свестраног погледа, који ми у простоти нашој не можемо још ни да схватимо.

На новим десетицама видимо три боје (јер црну и не рачунамо у боју), т. ј. белу, плаву и црвену. Ово је за нас Србе у Угарској веома опасно, — јер кад би н. пр. српска дечица пошав на мајалес такла на гршчицу једну нову десетицу, пандур Мишка имао би право да их све позатвара због употребе строго забрањене тробојнице. Или ако ко приложи нову десетицу на коју српску просветну или књижевну цел, то ће се таки моћи казнити као народносна агитација. Зато се ми са новим десетицама не смемо јако разбацити, већ баш кад хоће ко да приложи што на поменуте цели, добро ће урадити да уместо нове десетице приложи „фуцигера“ или „хундтерга“, (који нису беле црвене и плаве боје).

Није још довољно разјашњено, зашто је на новим десетицама плава боја нештедице трошена, а црвена је врло, врло штеђена. Тако н. пр. на мом еземплару, на немачкој страни, црвеним словима нема ништа друго написано, само „Serie 1020“, а на мађарској страни црвеним словима није ништа друго написано, само »051060 szám«. Ал то је ствар укуса и естетичнога гледишта, где разни људи могу имати разних мњења.

Нове десетице носе на себи датум од 1. маја 1880. Даклем банка их је имала још онда, а почела их је издавати тек 3. јануара 1881. п. р. То нас учи, да ни ми те десетице не издајемо таки чим нас леви длан засврби, већ да чувамо плаве банке за шућмурасте данке.

К томе су нове десетице још знак и да ми данас живимо у добу блажена, идилична мира. Јер на овим банкама нема ни речи српске, чешке, хрватске, словачке, румунске и т. д. — Дочим је на овим банкама, што их је родила буна 1848 год. било и: „десет форинти“ и „Десјат рењских“, и „дече фиорини“ и т. д. а да је то велики напредак, то ће признати и сам брудер Јаша, који иначе није велики избирач у банкама.

Упрочем ово сигурно није хотимице изостављено, него баш заиста није било места, где би стале по две реч, које би разумели милијуни немађарских и немачких држављана, — већина „равноправних“ грађана. Заиста није било више места, јер је на мађарској страни нове десетице само 46 пута наштампан, да је то: „Tiz forint“; а тако исто на немачкој страни 46 пута фигурирају речи „Zehn Gulden“. И то ме је уверило, да је заиста реч „једнакост“ морао изумети Јаша Игњатовић.

На последак још нешто, — веома утешително. Нова десетица даје сваком, ко ју има лепу провизију. Јер узмите само ту десетицу па је држите наспрам свеће, и ето вам те провизије: Тамо где горе са десне и са леве стране горе стоји велико 10, кад спрам свеће гледите нестаће оно 10 а на место његово искрнуће по једно W; даклем два W,

— а шта то Ве-ве! значи, нека сваки по својме читању тумачи.

Упрочем, ону песму:

„Банка је,
Вуруна је,
Тескоба је,
Незгода је!“

Ту песму умемо ми певати и кад смо највеселији. И зато нека нико не држи, да смо ми баш тако јако десператни, као многи други — што мисле.

Десетица нас никад неће сневеселити, па ма на њој све саме веверице нацртане било, и ми ћемо јој увек одавати достојно поштовање, особито кад знамо, да се за њу може купити читав аков добре салаксије, кад знамо да ће нам за њу сваки Циганин одсвирати ноту, коју ми волемо, — кад знамо, да се њоме може на две и по године дана претплатити — „Стармали.“

Грађа за мађарски буквар.

CLXVI.

У Срба је невеста,
у Мађара: ара;
(Можда јој не даду
Довољане пара.)

CLXVII.

Жицу, па и телеграфску
Мађар зове: Хур;
Истина је права,
То се види из многога
Мађарскога брзојава.

CLXVIII.

Ми велимо мотка
Мађар каже: Позна;
— То познанство од куда је,
Ко ће то да дозна!?

CLXIX.

Мађарски ватра каже се: Тиз;
Мађарски десет каже се: Тиз;
— Ала је то страшно,
Мој мили боже,
На колко ватри човек данас
Изгорет' м же.

У Ш Т И П Ц И.

+ „И грмну, хукну, фијукну, пуче..“
и написа Абердар чланак за „Видело.“

□ Ја сам љубопитљив, у коме ће делу „Српске новине“ донети указ о отпуну Лазе Костића из службе, да ли у „службеном“ или „неслужбеном;“ јер он се тиме поставља у — неслужбу државну.

§. Абердар намиче свој самур-калпак од 1861. године, на очи, и седа да пише чланак против „Заставе у „Виделу.“

Аб.

Опробано сретство.

Ко отвара своје уши,
А на уста локот меће,
Тај ће туђу лудост чути,
А његову нико неће. (Ф. В.)

Допуна новом речнику.

(Исправљеном у логичном смислу.)

Алигатор. — (Дипломата, који саветује Арбанасима, да праве лиге).

Лексикон. — (Лек са иконе).

Предњак. — (Који напред иде па њаче).

Цврчак. — (Ненамазан точак на колима).

Нотарош. — (Музикант).

Корито. — (Све што год не ваља).

Постојан Мађар. — (Кад се Словак [Јан] помађари).

Бандиста. — (Сентомашанин, који иде у велику биртију, — јер се арендатор зове Банда).

Избиште. — (Клуца).

Панчево. — (Фабрика натуралног вина).

Брчко. — (Дете које се радо купа).

Смирна. — (Гроб).

Посланије. — (Кад дипломација нема никаквог посла.)

Новачење. (Кад вармеђски доктори добијају много новаца).

Алатура. — (Надничар, који носи земљу на колицима).

Напредак. — (Повесмо).

Измак — (Опијум).

Минерва. — (Кад кога боли нерв, па одумине).

Колосек. — (Сека из кола).

Непоколебљив свет — (Господа, која не живе по колебама).

Мрежар. — (Кад хоће ватра да се угаси).

Мекушац — (Човек који има мекане уши).

Увиђавност. — Кад какав ђаволан своју шалу увије у збиљу.

Вилајет. — (Gabelfrühstück).

Ратоборан. — (Кад се свиње у обору међу собом потуку).

Страдати. — (Кога уплашити).

Фрактур. — (Немачко-турска алијанција).

Балсам. — Игранка без „Беседе“

Правилан. — *Linum usitatissimum*.

Пасиван. — Маршов.

Виделовци. — Курјак, лисица, дивља мачка и т. д.

Завичај. — Хартија, у коју је чај завијен.

Милион. — Пуж.

Сирах. — Кваргл.

Разум. — Лудило.

Барка. — Званичне новине, а може значити и Чивутин.

Свирала. — Орачи.

Слуга — Славуј.

Преграда — Шанац.

Смрчак. — Време кад сунце седа.

Палата. — Плевна.

Бачванин. — Пинтер.

Планета. — Зла жена.

Одлука. — Може бити и сос.

Петица — Пет холба.

Девиза. — Тамо де и фарбл.

Настојање. — Метнути на астал печено јагње. Аб.

Сатира — Цомба.

Чипчија — Ко продаје чипке.

Агонија — Агиница.

Анализа — Ава и Лиза.

Анатеме — Анино теме.

Антикритика — Кад ко напише против Анте критику.

Апстракт — Кад се ко у апсу трактира.

Такмаци — Кад ко додирне Мацу.

Женијалан — Човек ожењен.

Деволуција — Деговање.

Доценте — Од 1 фунте до 99 ђ. (ако је слободно употребљавати стару меру.)

Кадилук — Кад ко једе лука, па мора да се кади.

Колатура — Чака Тима, кад му је у путу мањко коњ, па је моро сам да дотура таљиге до куће. —

Колосалан — Кола, која се не смеју катраном мазати, већ само салом.

Лајикер — Кер, који има добар (сопрански) глас. И-гли-гил.

П и т а њ а.

Стављена старој години 1880.

У шта је више попивено вина, у „здравље“ или — у болест?

Колико је мађарске деце ишло на науку у српске манастире?

Је-ли извесни Вук Бранковић ближњи рођак извесним „српским“ новинарима, — или им је само ђаво од тетке?

Је-ли било кад и хоћели бити кад владе на свету, — која мржњу сеје а љубав жање?

Би-ли неки солгабирови гонили тако исто све што је српско, — и да нису били Текелијни питомци?

Раде-ли српске социјалисте племенито, кад се уписују и коче точак оним дружинама, којима је цел, да се пре свега одрже као Срби, па тек са тога темеља да пођу за вишим и напреднијим идејама?

П у с л и ц е.

У Атини нашли су Фидијеву велику победоносну Минерву, — али други дан јављају да нису нашли минерву велику, него неку малу. Знао сам ја да велика Минерва неће тако доћи, — него ће најпре послати малу, — да види јесу ли достојни велике.

У Енглеској изумео неки поп пушку, коју једанпут одапнеш а она 10 пута пукне. Наш црни соко опет изнашао уста, која кад једандут отвори 10 денунцијација излете.

Сиромах Лаза Костић! Кад је лане полазио из Ниша, онда су му подметали нешто „Слатко,“ — није му шкодило. Сад кад је полазио из Петрограда покушаше, да му подмету нешто горко, — ни то му не науди. Сад може обогати и слатким и горким искуством певати своју песму: „И опет једна година, и опет један рок.“

Јаша Игњатовић јавља да је једнакост (у грлу општег споразума) његов изналазак. Његов Турски колега још се не хвали шта је он изумео.

Бечки новинари уздају се у неки „Pairschub.“ — Чудновато! А други се људи грозје од першуба.

Са свију страна.

II.

Наш редовни дописник из Крагујевца, који нам међу нама речено, још никада ништа није дописивао, јавља нам повољну вест, да се у Крагујевцу често скупштине држе и да се на њима врло ревносно ради. Но те крагујевачке скупштине не држе људи, него је онде изведена еманципација жена, те се ове често скупљају и по примеру новосадском, митровачком, сентомашком и других европских места, играју — фришефире. Уједно нам телеграфирају из истог места, да је онај Енглец, што се заверио да ће се само онда ожени, кад буде нашао жену, која је страсна карташица, стигао ових дана у Крагујевац и сви су изгледи, да ће се онде офришефирити (нова реч за „ожени“).

Јуче добисмо из Ср. Карловаца једно писмо, које је још од летос на путу, што се из тога даје закључити, што је у писму разговор о хладном купану и о „швимхознама“. Онде се т. ј. купало у пливаоници много ђака, међу њима био је неки Шумоња, који је имао увек страшно дебеле „швимхозне“; кад га је надзорник запитао, што су му „швимхозне“ тако дебеле, одговорио је озбиљно: Ово су зимске. — Други један гимназиста познат је с тога, што сваки час иде у Нови Сад. Тако веле и кад изгуби дугме, а он моли г. професора да га пусте у Нови Сад — да купи дугме.

Из Сомбора нам јављају, да је улица поред варошке куће, добила ново име и то: „Громон-уца“. Неки питају, да ли је то у почаст и славу бившем жупану Громону или ономе гromу, што је летос ударио у једну кућу у тој улици. На решење овога питања чујемо да ће г. Громон да распише конкурс (он то већ уме).

У Илоку су били неки Личани, што су у шуми радили, те један од тих оде једаред нашем Брати у дућан и замоли га, да му напише писмо, да га пошаље жени у Јошане. Брата му учини по вољи напише писмо и запечати га. „Како ћу адресирати?“ запита Личанина. Овај каже: „Сари Радак у Јошане, задња пошта Удбина“; Брата напише „Благодарној госпоји Сари и т. д.“ и кад прочита Личанину адрес, рећи ће овај: „Ма доста их је већ и родила, њих седморо до сад, а л' само од куд ви то знате?“

Из Вршца нам се јавља о некој узапћеној тробојници. Летос — тако пише наш дописник 5-ко, уђе у авлију неког фарбара бела повелика „пудла“ једног хонвидског официра; опазе је враголасте калфе и шегрти, ухвате је, замоче јој главу и предње ноге у плаву боју, а стражњи труп и ноге у црвену, везаше јој прапорац и пустише је. Но за њом се даде читав батаљон паса чак до пијацице, а како се и свет као на чудо купио, то је полиција принуђена била цето затворити и тако је даклем у Вршцу тробојница била узапћена. После неколико дана за дивно чудо полиције осване пудла бела, јер се боја отрла, и тако је пустише у слободу. Сад кад год исти официр са својом пудлом прође поред фарбарове куће, пудла врашки зазире и крије се.

Кад смо већ у Банату, а оно да успут сврнемо мало и у Вел. Бечкерек. Ми смо недавно имали прилике, да поднесемо нашој публици визит-карту једног новог песника српског. Оно је била као нека историја књижевности у формату визитне карте. Ту је и његово име труковано. Сада можемо наше читаоце обрадовати са неколико стихова, које нам је исти песник имао доброту послати. Само у напред морам изјавити, да је право прештампавања задржао песник и за то опомињемо озбиљно наше издаваче и уреднике, да ни једног реда не прештапају, иначе ћемо бити принуђени право властитости путем закона у заштиту узети. Из припослатих нам песама, вадимо за сад само ове алем-каменове:

„Старј Мали
он се шали
Срце блажи
Песника да питаш
кад ово прочиташ“.

Па онда:

„Да се знаде које шта је
од куда је и којје
Serbisch Dichter тоје даровано
није њму ни забранђно“.

„у Песмама он се слади
нек му нико не завиди
кому шалѣ таке ствари
то баш нико и не мари“.

„Штампа када што прочита
нек Стар Мали оштро бита
Песнику су песме дароване
данју њ ноћу када у стане.“

„Песник само песме ствара
Шњима се он разговара
он кад би такве речи дао
неби се песником ни звао“.

Б. А. Секулић
песник.

Молимо само да се узму на ум и запамте речи песникове, које су пророчке и које вечиту истину проповедају. Он моли „да му нико не завиди“, и нека буде уверен да неће; даље вели, да „то баш нико и не мари“, а зашто? Ми напротив држимо, да се публика за његове песме јако интересује; напоследку је значајно што песник на крају вели: „ко би такве речи дао — не би се песником звао“, а г. Секулић нам је сам „такве речи дао“.

Из Београда добисмо из ђачких кругова једну писану свешчицу „Разбигриге“, илустроване књижице за шалу. За сад вадимо из ње овај диалог:

ГДЕ ЈЕ РАЈ?
Пита Петка
Свога Цветка
„Твој рај гди је?“
— „Мој је онде
Где теб' није.“

Из Каменице нам телеграфирају и туже се, што локалне лађе при овако лепом времену и чистом Дунаву не возе, те буд' немамо ћуприје, коју није било нужно скидати пре времена, још и лађе не возе и они називају то обоје крајњом безобзирности спрам публике, али нека се Каменичани ништа не боје, наша публика колико је добра, толико је и забравна, те ће на лето лепо заборавити ово шиканирање и опет се лепо возити за своје новце на лађама, као и до сад, а догле ће се патити на чамцима по киши, по ветру и по зими.

Аб.

„Накараде“

или

како смо се ми ђаци сликали

(Хумореска)

Једног јесењег дана састасмо се нас неколицина код неког нашег друга на имендан. Ту се дишпугало о свачему, пушило, певало онако по ђачки. Један говори о овоме, други о ономе, док најпосле не устаде један, звалисмо га Напастником (наравно у шали) те ће узети реч: Браћо! знате ли шта? сви синусмо, а поглед уперисмо на њ, ферије се приближују, ми ћемо се јоште мало па растати, а Бог

свети зна да ли ће мо се до године скупа састати, за то би ја предложио, да се ми једног дана сликамо. Још не беше ни довршио свој говор а громовито: Ура! Живео! разлегаше се, да се је сва кућа тресла, а сирота газдарица Пелагија као помамна утрча у собу, да види шта је“. Него имао би јошт нешто да вам кажем, продужи овај када се је мало стишало; сваки од нас, мораће на ту целѣ жртвовати по 1 фор. 50 новч. кад се буде сликао, а остали 50 новч. кад слику у руке прими. Даклем, пристајетели браћо? Пристајемо! заори се опет да су се прозори тресли.

Сад се одреди термин. За недељу дана, мораће сваки, ма одкуд, да набави 50 нов. иначе не ће се сликати, и збиља, у одређени дан, скуписмо се нас преко 20 сваки донео 50 новч. Сад одредимо, да се у четвртак зором око 5 сати, сви на окупу нађемо и то код пиваре. Свак је нестрпељиво очекивао четвртак, и збиља овај осване, а нас све на окупу нађе. Сад један устане, те нас преброји, фале још њи двојица, шта ће мо сад? да их чекамо? аја! двоје трећег не чекају, те се тако сви упутимо у Нови Сад, наравно ђачки per pedes apostolorum. Пугујемо Боже, а све један у другог загледамо; сваки ти се то налицкао, као да ће пред цара. Дођосмо већ близу Мајура, кад издалека а ми угледамо читав облак од прашине, још мало, а из прашине искренуше њи двојица, Стева и Пера, није да су се од трчања запурили, него мислим распуће се. А где сте ви за толико? запита ће један из гомиле, по имену Носоња, (наравно у шали Носоња!) Да Бог сачува сваког таке газдарице, као што је та моја, одговориће Стева (кога нузгред буди речено звасмо Доктором!) једва ми даде огрлице, сто јој мука, морао сам је читав сат молити. Аха! засмејасмо се, па настави-мо пут.

Већ смо стигли. Одма изберемо измеђ себе једну депутацију од 3 члана, која ће ићи да уговори са сликарем, а ми ћемо међутим у променади да се мало дотерамо. Није дуго трајало врате се она тројица, и позову нас. Пођосмо и дођосмо. Улетесмо у неку пространу дворану, затим опет у неку другу, где су зрцала, четке и т. д.

Ту сад настаде у један мах дар-мар. Један намешћа огрлицу, други извадио мараму па тера прашину са обуће, затим у забуну потетне мараму к носу, те овај добро процрља, па кад је он сиромаслио да је већ готов, нађосе се неки, па удри у смеј, показујући прстом нос му, он на зрцало па и сам у смеј. Трећи опет извадио из шпага неки ланац од месинга, па га намешћа, а у ствари сата нема, ал ипак изгледаће мало „феш“, и тд. и тд.

Најпосле дође и сликар, те нас позове. Упутисмо се у дворану за сликање, ту нас намести неке да стоје, а неке да седе. Кад је све већ било готово, остави нас те оде свом апарату, ту је ваздан намештао час ово, час оно, једно намести, друго се поквари, то је тако трајало читаво по сата, а нами је међутим казао да стојимо као укупани. Већ почесмо мумлати, ми који стајасмо, почеше нам колена кле-

пати, кад уједаред а он вам се громовито продера: Пази, један, два, три. Помислите само, како је оном кога осуде да пушкарају, па кад официр командује 1, 2, 3, а он сиромаша већ на првој команди изгуби „присуствујуће духа“ те клоне. Тако је и код нас било. Изнемогли од дугог стојања, чим он викну: Паз'те, 1, 2, 3, као да нас нека стрела устрели, клонусмо, те ми који стојасмо остраг, грунусмо на оне испред нас, а ови опет на друге. —

Најпоследње и то се сврши. Сликари нам каже, да ни је најбоље испало, ал он, рече, пере руке, сами смо криви, и ми се кренемо натраг у Карловце. Слике ће после недељу дана бити готове.

Преставите себи то чудо, и „изненађење“ кад угледамо слике, ама један да може себе да позна. У једнога нос, нит' мањи нит' већи, већ као у роде, отего му се као гладна година, сушти Франца Пулски. У другога глава као половаче, могао би лед на Дунаву њом лупати; у трећета опет очи, као да му је човек две главице купуса у главу усадио. O tempora! O mores! О слике! О накараде? То ме смеју не беше краја! Платисмо поштено, а где како испадосмо. Многи подераше своје слике, а ја пак своју дадох газдарици својој, да плаши с њоме децу, кад не су мирна.

Душан М.

Кнез Паво — чивутин.

У В* су баш сад прековали на ћошковима нове гвоздене таблице са насловом, како се која улица зове. — Између осталих има и „Kinyizsi utcza“. — Прође том улицом један пекар чива по имену „Кањижа“, погледи на исту таблу и насмеши се. Затим ће рећи једном Србину, који је с' њим ишао: „Фитиш комшија, како сам ја у велико ере метнула су полицај моја име тамо коре.“

„Прођи се тога комшија, та и ја ти знам мало мађарски срицати, није тамо твоје име.“

„О крајц дуна ветер, ја мађарембар, па ти комшија рац мене да учиш!“

„Море чиво, отвори очи, не мој ту шмирати, но боље просричи, — рече србо мало озлојеђен. Чива ти избуљи очи и просриче, а после мало застиђен рече; „е комшија, Кињижи ил Кањижа — то је све једно!..“

И-гли-гил.

Преводи са мађарског.

Igen a te ragyogó — И Гена тера ћогу.

A káplár mozog — Каплар је мозак.

A lélek néma beszéd — Али лека нема бесном.

Merit szigorú — Мерите цигору?

A Pál e nema földre — А пала нема на земљу!

Már a csata is kezdődik — Мара чата и кези се деди.

Az ember kopasz — Човек ко пас.

Hej de Pisti — Хеј де пишти? —

И-гли-гил.

Преводи с латинског.

De novo sto. — Де ново што!

De iure dedi. — Де јуре деди!

Divide impera. — Ди виде им пера!

Dei gratia — Де игра ти ја!

Omnes vos oratos volo — Сваки во орати воле.

Italia surexit anno duodecim — И та лија урекла Ану с' двоје деце?

Calix est plenus vini — Кољиво је пуно вина.

И-гли-гил.

Добар одговор.

Тетка: Драга Катице, како си већ велика нарасла! Та ти можеш твојој мами до потпазува руком домапити!

Катица: А тетка то несмем, јер је моја мама здраво јако голицава... И-гли-гил.

Главни сарадник Абуказем

За уредништво одговара А. Пајевић.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме дванајестом броју ове чланке: 1. Божић, песма (са сликом) од Чика Јове. 2. Млакоња. 3. Овејана зрна. 4. Позалио у рачуну, песма (са сликом) од Чика Јове. 5. Српске народне питалице. 6. Голуб писмоноша (са сликом). 7. Па нек му буде лакше, песма (са сликом). 8. Споменик бкизу Алексинца, песма (са сликом) од Чика Јове. 9. Благословене стопе, песма (са сликом). 10. Календар (свршетак). 11. Ево ти! песма (са сликом) од Чика Јове. 12. Ветрењача, од Х. 13. Клетва. 14. Даштања. 15. Решење загонетке. 16. Нове књиге. 17. Чика Јовина пошта. 18. Позив на претплату.

Цена је „Невену“ за Аустро-Угарску на читаву годину 4 фор. на пола године 2 фор.; за Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 динара или 5 фор. у банкама на читаву годину односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године.

Претплату ваља слати: Из Србије књижари В. Валожића у Београду. Из Аустро-Угарске и осталих крајева накнадној штампарији А. Пајевића у Нови Сад. Наклада „НЕВЕНА.“

ЕКОНОМСКИ ЛИСТ

„ПРИВРЕДА“

излази сваког 1-вог и 15-ог дана у месецу, на формату највеће 8-не читав табак, а цена му је за Аустро-Угарску 80 новч. за 3 месеца, 1 фор. за 4 месеца, 1 фор. 50 новч. на пола године; за Србију и друге крајеве пак стоји лист 9 динара за целу годину или 3 динара на 4 месеца.

На овоме листу раде стално припознати књижевници и отлични стручњаци наши: Г. Игњат В.

Бурјан главни надзорник српских народних црквених добара као уредник за **све пољско-привредне струке**; г. професор Јован Живановић, као уредник за **пчеларство**; г. др. Ђорђе Патошевић као главни сарадник за **воћарство**; г. Стеван Симоновић, културни саветник као главни сарадник за **виноградарство**; г. Јован К. Борјановић управитељ „Геданке“ као главни сарадник за **вртарство**.

Све што се тиче уређивања листа шаље се на адресу проф. Јована Живановића у Срем. Карловце.

Претплата и све што се тиче администрације листа шаље се потписаној накладној штампарији.

Умољавамо поједине родољубе, народне свештенике и учитеље да препоруче лист и да купе претплату. За труд њихов уступамо им уз захвалност нашу 10% од претплате.

Накладна штампарија А. Пајевића
у Новоме Саду.

Позив на претплату

НА

НАРОДНИ ЛЕЧНИК

Др. Милана Јовановића,
ГОДИНА ДРУГА.

Колико вреде читалачкој публици и у опште књижевности нашој изашле четири књиге „Народног Лечника“ у минулој првој години његовој — остављамо да пресуде они који су за то спремни и на то позвани. Пред њима леже наштампане четири свеснице, које чекају осуду или похвалу. Наше је приватно уверење да смо у овим књижицама дали читалачкој публици здраве хране у виду поучних чланака, које пише један од најзнатнијих наших књижевника у овој струци.

Али на жалост морамо се горко пожалити на читалачку публику, која се са цигло двадесет претплатника из целог српства одазвала на ово, по нашем уверењу, за народ корисно подузеће. Ми нећемо да испитујемо узроке томе немару, него смо ево вољни и даље продужити издавање тих поучних и корисних књижица „Народног Лечника“, ако нам се читалачка публика овога пута топлије и својскије одзове. Иначе сматраћемо да јој нису нужне ове књиге и престаћемо их даље издавати, тражећи бар за себе кориснија посла од овога.

„Народни Лечник“ излази свака три месеца у књизи од 64 стране, а цена му је за све 4 књиге само 1 фор., поједина књига стоји 30 новч. Ко се са 1 фор. предплати на све четири књиге, шаљемо исте како која изађе о нашем трошку.

Претплату за „Народни Лечник“ примају: у Митровици г. П. Панаотовић, у Сомбору књижара М. Каракашевића, у В. Кикинди књижара Јове Радака, у Ст. Бечеју књижара М. Д. Сомборског, у Бечкереку књижара Манголд, у Сентомашу г. М. Рунић, у Карловцима књижара К. Павловића, а за Боку Которску Спиро Петровић у Котору, као и сви познати растуривачи српских књига у нашим

мањим и већим местима, које овим јавно молимо да се сваки у своме месту заузме око скупљања предплате на ове за народ корисне, а тако јетине књижице. За тај посао ми им осим своје захвале уступамо радо 10% од скупљене предплате.

У Новом Саду 20. Децембра 1880.

Штампарија А. Пајевића,

Наклада „Народног Лечника“.

Још се може добити

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1881. ГОД.

Цена 50 новчића или 1 динар.

Наручбине из Србије ваља упућивати књижари В. Валожиха у Београду, из осталих крајева подписатој штампарији.

Ко наручи за готов новац или на распродају у више примерака ових календара добија према количини наручбине највећи рабат.

Накладна штампарија А. Пајевића
у Новом Саду.

ОДАБРАНИ КЊИЖЕВНИ ДАРОВИ.

За децу и за одрасле.

БАДЊАК. дарак доброј деци од чика Стеве са сликама . . .	ф. —.25
„РАДОВАН“, 4 свеске у лепим тврдим корицама . . .	ф. 1.—
НАЈВАЖНИЈИ ПРОНАЛАСЦИ у XIX. ВЕКУ. Написао С. В. Поповић, са 45 слика, у тврдим корицама . . .	ф. 1.—
ЕНОХ АРДЕН од Тенисна, превод Змај-Јована Јовановића . . .	ф. —.50
НАРОДНИ ЛЕЧНИК од Др. М. Јовановића, 4 свеске у лепим тврдим корицама . . .	ф. 1.—
„ЗА СЛОБОДУ“, црте из Херцеговачко-Црногорских бојева . . .	ф. —.60
ИЗ СРПСКОГА ЖИВОТА. Приповетке Ст. В. Поповића . . .	ф. 1.—
ЗДРАВЉЕ и НАПРЕДАК НАШЕ ДЕЦЕ од Др. М. Јовановића Батута . . .	ф. —.60
О ТЕЛЕСНОМ ОДГАЈИВАЊУ ДЕЦЕ. Од Др. Радм. Лазаревића . . .	ф. —.20
БИМНАСТИЧКЕ ИГРЕ СА СЛИКАМА од Ђ. Глибонскога . . .	ф. 1.—
РЕВИЗОР. Од Н. Гогоља . . .	ф. —.50
„ИЛУСТРОВАНА РАТНА КРОНИКА“ 7 свезака у мек. повезу . . .	ф. 3.—
„НОВИНА“ I и II роман И. Тургењева . . .	ф. 4.—
ПОЧЕТНИЦЕ ПРИРОДНИХ НАУКА. 7 свезака у тврдом повезу . . .	ф. 3.50

Ко на више поручи ових књига добије 25—35% рабат према количини наручбине, које ваља упућивати

Накладној штампарији А. Пајевића
у Н. Саду.

КАСЕ

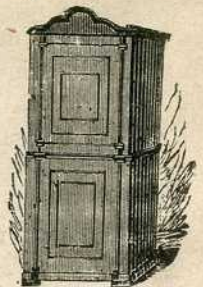
по најновијој американској системи, сигурне од ватре харе, из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

у Бечу,

у солидарности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а у цени знатно јетиније.

Наручбине прима и одправља госп. Ђорђе Миличевић, трговац у Бечу, Laxenbof, код кога се могу мустре видети и цене сазнати.

Штампарија А. Пајевића у Новоме Саду 1880.

